

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

Analýza judikatury

V rámci projektu Podpora profesionalizace a kvality státní služby a státní správy byla zpracována ANALÝZA JUDIKATURY v oblasti státní služby podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě. Tato analýza je dostupná na internetových stránkách sekce pro státní službu Ministerstva vnitra <https://www.mvcr.cz/sluzba/soubor/analyza-judikatury-v-oblasti-statni-sluzby-dle-zakona-c-234-2014-sb-o-statni-sluzbe-pdf.aspx>

Níže uvedené rozsudky nejsou v této analýze uvedeny, neboť byly vydány až po jejím zveřejnění.

Vyhlašování výběrových řízení

Soudy se opakovaně odvolávají na rozsudek NSS, č. j. 3 Ads 205/2021-61 ze dne 29. 6. 2023, podle něhož výběrové řízení nelze vyhlásit ani tehdy, pokud existuje více státních zaměstnanců, pro které by mohlo být obsazované služební místo vhodné.

MSP v navazujícím rozsudku, č. j. 18 Ad 3/2022-74 ze dne 16. 10. 2023, uvedl že „*Za takový důvod nelze považovat ani část odůvodnění napadeného rozhodnutí, v níž žalovaná uvedla, že výběrové řízení musela vyhlásit, jelikož předpoklady pro výkon služby na novém místě představeného splňovaly hned tři osoby (žalobce a Ing. P., Ing. S.) Soud jen pro úplnost poukazuje, že mechanickému převedení žalobce na toto místo (a tedy bez provedení výběrového řízení) by mohly bránit jak překážky na straně žalobce, tak překážky na straně Úřadu práce. Šlo-li by o překážku na straně žalobce, jednalo by se např. o zdravotní důvody, nedostatečnou odbornost nebo jiné relevantní skutečnosti uvedené v § 61 odst. 1 služebního zákona. Překážka na straně Úřadu práce by mohla spočívat např. v obsazení tohoto nového místa představeného jiným státním zaměstnancem, který by byl odůvodněně vhodnější k výkonu služby na tomto místě než žalobce.*“

Aktuální judikatura se tedy nyní přiklání k závěru, že pokud existuje volné služební místo vhodné pro více státních zaměstnanců zařazených mimo výkon služby z organizačních důvodů, mělo by dojít k výběru státního zaměstnance nejvhodnějšího, který je následně na služební místo převeden, a to nejen na základě kritérií uvedených v čl. 63 metodického pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 2/2019, kterým se stanoví podrobnosti ke změnám služebního poměru, ale i např. porovnáním služebních hodnocení posuzovaných státních zaměstnanců.

Soudem nicméně dosud nebyla posuzována situace, kdy by bylo vyhlášení výběrového řízení řádně odůvodněno, respektive by došlo k důkladnému porovnání státních zaměstnanců, pro které by mohlo být předmětné služební místo vhodné. Je tedy otázkou, jak by se soud postavil k případu, kdy by došlo např. ke zrušení dvou oddělení, vytvoření oddělení nového, přičemž služební orgán by řádně odůvodnil svůj závěr, že pro oba státní zaměstnance je předmětné služební místo stejně vhodné, a skutečně tedy existuje důvod pro vyhlášení výběrového řízení.

Ze současné judikatury nicméně vyplývá, že služební místo nemůže být označeno za nevhodné pro převedení státního zaměstnance pouze na základě obecného závěru, že v daný moment existuje více státních zaměstnanců, kteří by na toto služební místo mohli být převedeni.

Rozsudek MSP č. j. 18 Ad 3/2022-74 ze dne 16. 10. 2023

- vydán na základě rozsudku NSS č. j. 3 Ads 205/2021-61 ze dne 29. 6. 2023, podle něhož výběrové řízení nelze vyhlásit ani tehdy, pokud existuje více státních zaměstnanců, pro které by mohlo být obsazované služební místo vhodné

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

- „Dle NSS totiž služební zákon v podmínkách nynějšího případu za žádných okolností neumožňoval vyhlášení výběrového řízení.“
- dle MSP tedy neobstál jediný důvod pro nepřevedení státního zaměstnance na volné služební místo, přičemž uvedl, že „Za takový důvod nelze považovat ani část odůvodnění napadeného rozhodnutí, v níž žalovaná uvedla, že výběrové řízení musela vyhlásit, jelikož předpoklady pro výkon služby na novém místě představeného splňovaly hned tři osoby (žalobce a Ing. P., Ing. S.) Soud jen pro úplnost poukazuje, že mechanickému převedení žalobce na toto místo (a tedy bez provedení výběrového řízení) by mohly bránit jak překážky na straně žalobce, tak překážky na straně Úřadu práce. Šlo-li by o překážku na straně žalobce, jednalo by se např. o zdravotní důvody, nedostatečnou odbornost nebo jiné relevantní skutečnosti uvedené v § 61 odst. 1 služebního zákona. Překážka na straně Úřadu práce by mohla spočívat např. v obsazení tohoto nového místa představeného jiným státním zaměstnancem, který by byl odůvodněně vhodnější k výkonu služby na tomto místě než žalobce.“
- s některými pasážemi předmětného rozhodnutí lze dle sekce pro státní službu polemizovat s ohledem na související judikaturu Nejvyššího správního soudu:
  - 6 Ads 315/2020 – 58 - NSS souhlasí se závěrem MS v Praze: v případě, kdy je ve služebním úřadu volné služební místo vhodné pro větší počet státních zaměstnanců, je žádoucí vyhlásit na obsazení takového místa výběrové řízení
  - 1 Ads 91/2022-40 - v řízení o žalobě proti rozhodnutí o převedení na jiné služební místo si nelze „vysoudit“ převedení na požadovanou pozici, lze toliko posoudit zákonnost převedení na jiné služební místo; podle ustanovení ZSS neexistuje právní nárok na přijetí do služebního poměru, na zařazení na služební místo a na jmenování na služební místo představeného; služební orgán není povinen vyhledat žadateli nejvhodnější dostupné místo, nýbrž pouze takové místo, které splňuje relevantní kritéria vhodnosti.

Odvolání ze služebního místa představeného a převedení na jiné služební místo

Při přezkumu změn systemizace musí správní soudy zachovávat jistou zdrženlivost a jsou oprávněny pouze posoudit, zda podklady byly schváleny zákonným způsobem, zda sledovaly legitimní cíl a zda neexistovaly konkrétní okolnosti svědčící o účelovosti zvoleného postupu či o šikanózním nebo diskriminačním jednání služebního orgánu (srov. rozsudek NSS, č. j. 7 Ads 409/2021-55 ze dne 25. 8. 2023).

Hodnocení efektivity změny systemizace by vybočovalo z rozsahu, v jakém je soud oprávněn přezkoumávat úpravu systemizace. Úkolem správních soudů není hodnotit vhodnost organizační struktury státní služby, neboť tím by nepřípustně zasahovaly do prostoru vymezeného výkonné moci (srov. rozsudek NSS, č. j. 4 Ads 423/2019-70 ze dne 15. 9. 2020).

Při převádění na jiné služební místo nemá státní zaměstnanec nárok být převeden na služební místo, které subjektivně považuje za nejvhodnější (viz např. rozsudek MSP č. j. 8 Ad 18/2018-94 ze dne 31. 10. 2023).

Každý případ musí být posuzován dle individuálních okolností, bohužel nelze vytvořit univerzální návod pro to, zda je služební místo vhodné pro převedení či nikoliv.

Pokud má dojít k odvolání představeného, jehož služební místo bude např. od 1. 7. 2024 zrušeno, je vhodné ve výroku rozhodnutí uvést, že se státní zaměstnanec odvolává ze služebního místa představeného **uplynutím dne 30. 6. 2024** (viz rozsudek NSS 3 Ads 245/2021-69 ze dne 1. 11. 2023).

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

Usnesení ÚS č. j. II. ÚS 2808/23 ze dne 14. 11. 2023

- odmítnuta ústavní stížnost ve věci odvolání bývalé vedoucí oddělení územně a stavebně správní I v Ministerstvu pro místní rozvoj, která byla odvolána ze služebního místa představeného a převedena na služební místo „řadového“ státního zaměstnance (viz rozsudek NSS 7 Ads 409/2021-55 ze dne 25. 8. 2023)
- Ústavní soud neshledal nedostatek odůvodnění Nejvyššího správního soudu, ani přepjatý formalismus ve vymezení přezkumu systemizace
- pro Ústavní soud bylo podstatné, že městský soud vedl rozsáhlé úvahy o skutkové otázce, zda stěžovatelce mělo (a mohlo) být nabídnuto jiné služební místo představeného
- jelikož Ústavní soud neshledal důvodné ani ostatní námitky, ústavní stížnost mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu odmítl jako zjevně neopodstatněnou

Rozsudek NSS č. j. 7 Ads 409/2021-55 ze dne 25. 8. 2023

- NSS zamítl kasační stížnost bývalé vedoucí oddělení územně a stavebně správní I v Ministerstvu pro místní rozvoj, která byla odvolána ze služebního místa představeného a převedena na služební místo „řadového“ státního zaměstnance
- státní zaměstnankyně v kasační stížnosti rozporovala posuzování vhodnosti nového služebního místa s ohledem na snížení jejího platu, dále rozporovala závěr soudu, že nemohla být převedena na služební místo vedoucího oddělení, na které bylo vyhlášeno výběrové řízení, a dále že systemizace, kterou bylo zrušeno její oddělení, byla účelová a neodůvodněná
- k poklesu platu NSS uvedl, že *„z poklesu příjmu o 23 %, tedy méně než čtvrtinu, nelze bez dalšího dovodit nevhodnost nového služebního místa. Toto snížení reflektuje to, že stěžovatelka již nadále nevykonává funkci představené“*
- NSS dále potvrdil, že je možné po zrušení služebního místa představeného státního zaměstnance převést i na služební místo „řadového“ státního zaměstnance.
- soud rovněž potvrdil, že převedení státního zaměstnance není důvodem pro zrušení výběrového řízení, byť soud připouští i takový postup (dle výkladu sekce pro státní službu výběrové řízení z tohoto důvodu zrušit nelze)
- soud neshledal ani účelovost systemizace, a proto kasační stížnost zamítl

Odvolání ze služebního místa představeného

Rozsudek MSP č. j. 3 Ad 4/2023–22 ze dne 28. 11. 2023

- potvrzení odvolání ze služebního místa ředitele odboru vědy a lékařských povolání v Ministerstvu zdravotnictví
- žalobce dovozoval účelovost úpravy systemizace z toho, že ministr zdravotnictví avizoval provedení personálních změn na odboru vzdělávání, dále ze způsobu provedení výběrového řízení na služební místo vedoucího oddělení lékařských povolání, a ze skutečnosti, že postup uplatněný ve vztahu k odboru VLP nebyl uplatněn rovněž k odboru ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, jenž má být „zrcadlovým obrazem“ odboru VLP
- dle soudu k závěru o účelovosti provedené systemizace není možné dojít na základě zcela obecné formulace, nadto pouze reprodukováné ústy redaktora České televize

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

- účelovost soud neshledal ani v oznámení o vyhlášení výběrového řízení, které bylo podle názoru žalobce záměrně formulováno v ženském rodě, soud je přesvědčen, že se jedná spíše o gramatické pochybení ze strany tvůrce inzerátu
- dle soudu neexistuje zákonný imperativ, který by vládě ukládal provádět stejné organizační úpravy pro útvary vytvořené původně podle stejného formátu, a je zcela v jejich kompetencích zvážit a rozhodnout, kde konkrétně je vhodné udělat určité změny.

Rozsudek MSP č. j. 5 Ad 8/2020-65 ze dne 22. 11. 2023

- potvrzení odvolání státní zaměstnankyně ze služebního místa ředitelky odboru hygieny obecné a komunální v Krajské hygienické stanici Plzeňského kraje se sídlem v Plzni
- dle soudu systemizací docházelo ke komplexním změnám ve struktuře sekce ochrany a podpory veřejného zdraví Krajské hygienické stanice Plzeňského kraje; došlo k obsáhlé změně počtu představených i dalších pracovníků, došlo k velmi výraznému snížení počtu jednotlivých oddělení a zejména celkové restrukturalizaci původního odboru hygieny obecné a komunální; nedocházelo pouze k rozšíření agendy odboru, ale taktéž ke změně personální; změny nebyly rovněž zaměřeny cíleně pouze na žalobkyni a ani k nim nedocházelo pouze v daném odboru, ale i na jiných odborech (odbor hygieny práce a odbor protiepidemický)
- *„Provedená změna se soudu jeví jako učiněná s legitimním cílem za účelem větší efektivity práce. Dle soudu se jednoznačně jedná o manažerské rozhodnutí, do kterého dle výše uvedené judikatury mohou správní soudy zasahovat pouze tehdy, existují-li konkrétní a vážné pochybnosti vyvolávající podezření, že cílem systemizace byla šikana či diskriminace a změna nemá žádný rozumný důvod. Vzhledem k tomu, že systemizace byla rozumně a logicky odůvodněna, k vyvracení tohoto názoru by musely existovat velmi silné indicie o diskriminačním jednání vůči žalobkyni.“*
- žalobkyně rovněž namítala, že služební orgán převzal řízení, aniž by bylo dříve zahájeno, dle názoru soudu tak nicméně učinit mohl

Rozsudek NSS č. j. 3 Ads 245/2021-69 ze dne 21. 11. 2023

- jedná se o případ odvolání státního zaměstnance ze služebního místa náměstka pro řízení sekce Majetek státu v Ministerstvu financí; Městský soud v Praze v nyní již zrušeném rozsudku dospěl k závěru, že ke dni vydání rozhodnutí služebního orgánu o odvolání výše jmenovaného ze služebního místa představeného nebyl účinný žádný ze závazných podkladů pro vydání rozhodnutí, a tedy dne 27. 12. 2017 nemohlo být rozhodnuto o odvolání ze služebního místa představeného, neboť služební místo v tu dobu nepochybně existovalo
- NSS konstatuje, že rozhodnutí služebního orgánu ze dne 27. 12. 2017, jímž byl žalobce uplynutím dne 31. 12. 2017 odvolán ze služebního místa představeného, které bylo zrušeno v důsledku nové systemizace a navazující změny organizační struktury účinných od 1. 1. 2018, není v rozporu s § 60 odst. 1 písm. a) zákona o státní službě
- NSS proto dospěl k závěru, že uvedené ustanovení zákona o státní službě je třeba vykládat tak, že účinky odvolání představeného z jeho služebního místa nesmí nastat dříve než samotné zrušení služebního místa představeného, mohou však nastat později
- musí tedy platit, že v okamžiku, kdy nastanou účinky odvolání, již došlo ke zrušení služebního místa představeného

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ Rozsudek NSS č. j. 3 Ads 269/2022-36 ze dne 13. 11. 2023

- na základě kasační stížnosti zrušen rozsudek Krajského soudu v Brně ve věci odvolání státní zaměstnankyně ze služebního místa ředitelky sekce regulace v ČR v Energetickém regulačním úřadu
- NSS přisvědčil kasační námitce stěžovatelky, podle níž Krajský soud v Brně opomněl odůvodnit, proč neprovedl některé stěžovatelkou navržené důkazy v řízení
- opomenutí těchto důkazů, především pokud jde o svědecké výpovědi navržené k prokázání stěžovatelčiných tvrzení ohledně účelovosti a diskriminační povahy systemizace a organizačních změn ERÚ, přitom mohlo mít dle NSS vliv na správnost jeho věcného posouzení
- „Existence okolností, jež by mohly nasvědčovat účelové či diskriminační povaze systemizace nebo přijaté organizační změny, přitom nemusí plynout z obsahu správního spisu. Stěžovatelce lze přisvědčit, že pokud by správní orgán jednal skutečně účelově ve snaze „zbavit se nepohodlných zaměstnanců“, pak pochopitelně nelze očekávat, že bude shromažďovat rovněž ty podklady pro své rozhodnutí, které by na jeho účelovou snahu mohly poukazovat. Lze naopak očekávat, že příslušný orgán bude chtít svoji skutečnou (nezákonnou) motivaci skrývat.“
- podle názoru NSS mohou okolnosti nastalé až po odvolání stěžovatelky ze služebního místa, představovat náznaky (indicie) možného účelového, resp. diskriminačního postupu služebního orgánu, a tudíž značit, že systemizace, resp. dotčená organizační změna nemusela ve skutečnosti sledovat legitimní cíl

Převedení na jiné služební místo Rozsudek NSS č. j. 2 Ads 211/2022-56 ze dne 14. 11. 2023

- NSS zamítl kasační stížnost státní zaměstnankyně, která byla v ERÚ po odvolání ze služebního místa představeného převedena na služební místo „řadového“ státního zaměstnance
- stěžovatelka namítala, že nejvyšší státní tajemník neoprávněně doodůvodnil rozhodnutí služebního orgánu, měla být převedena podle § 61 odst. 1 písm. c) a nikoliv písm. b) ZSS, a služební místo pro ni nebylo vhodné z důvodu zdravotní způsobilosti, kvalifikace a poklesu platu
- z rozsudku mimo jiné vyplývá, že služební orgán může při převádění státního zaměstnance vycházet z posledního lékařského posudku, přičemž předpokládaná dočasná pracovní neschopnost nemá vliv na závěr o vhodnosti nového služebního místa
- NSS uvedl, že samotný pokles platu při převedení státního zaměstnance není problém, pokud státní zaměstnanec není vystaven existenční nouzi

Rozsudek NSS č. j. 7 Ads 9/2022-21 ze dne 25. 8. 2023

- převedení bývalého náměstka pro řízení sekce na služební místo ředitele odboru hospodářské správy v Ministerstvu zdravotnictví; MSP rozhodnutí odvolacího orgánu zrušil z důvodu výrazného poklesu jeho platu
- NSS dospěl k závěru, že snížení platu, byť výrazné, samo o sobě nemůže být důvodem pro závěr, že nové služební místo je pro státního zaměstnance nevhodné
- „Žalobce na původním místě náměstka měl pro státního zaměstnance vysoce nadprůměrný příjem. Toto vysoké platové ohodnocení bylo spojeno s vysokou odpovědností. Je přirozené, že při změně místa z těchto nejvyšších pozic dojde i k poměrně razantnímu snížení platu.“

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

Nicméně nová výše platu žalobce (76 857 Kč) stále zůstala vysoká. V tomto ohledu je rozdíl, pokud se o třetinu sníží plat zaměstnance, který má průměrný příjem a toho, který má výsoce nadprůměrný. Dopad na schopnost zajištění své obživy by byl pro zaměstnance s průměrným příjmem zásadnější. Jinými slovy zaměstnanci na vyšších postech, kde platové poměry jsou ovlivněny vysokými příplatky za vedení a osobními příplatky, musí očekávat, že při přesunu na nižší stupeň hierarchie, může dojít i k výraznému snížení platu.“

- žalobkyně spatřovala diskriminační jednání vůči ní v řadě skutečností, avšak žádná z nich, a to ani ve vzájemné souvislosti, nejsou dle soudu dostatečně silné, aby vyvrátily logické a na první pohled rozumné zdůvodnění provedené změny

Rozsudek MSP č. j. 8 Ad 18/2018-94 ze dne 31. 10. 2023

- vydán v návaznosti na předchozí rozsudek NSS č. j. 7 Ads 9/2022-21 ze dne 25. 8. 2023
- soud, vázán názorem NSS, dospěl k závěru, že pokles platu není důvodem pro označení služebního místa za nevhodné („I po převedení do jiné platové třídy jeho příjem zůstává vysoký a jeho pokles tak pro žalobce není tak citelný, jako kdyby šlo o zaměstnance s průměrným platem. Pro posouzení vhodnosti služebního místa je spíše než výše platu rozhodný charakter vykonávané práce, kdy v případě žalobce byla zachována jeho řídicí pozice (nové místo je v hierarchii úřadu pouze o jeden stupeň níže, než původní místo náměstka.“)
- soud v tomto rozsudku připouští výklad sekce pro státní službu, že v případě existence více vhodných státních zaměstnanců zařazených mimo výkon služby z organizačních důvodů, je služební orgán místo převedení oprávněn vyhlásit výběrové řízení; soud nicméně zároveň odkazuje na již zrušený rozsudek MSP, č. j. 5 Ad 13/2018-39 ze dne 22. 6. 2021

Rozsudek MSP č. j. 18 Ad 5/2023-32 ze dne 13. 12. 2023

- MSP zrušil rozhodnutí NST, kterým bylo potvrzeno převedení bývalého ředitele odboru na služební místo „řadového“ státního zaměstnance
- důvodem bylo nedostatečné odůvodnění vyhlášení výběrového řízení na nově vzniklé služební místo vedoucího oddělení, které služební orgán vyhlásil právě s ohledem na skutečnost, že v danou chvíli bylo více vhodných státních zaměstnanců pro převedení na toto služební místo (soud odkazoval na výše uvedený rozsudek NSS, č. j. 3 Ads 205/2021-61 ze dne 29. 6. 2023)
- služební orgán v prvostupňovém rozhodnutí toliko uvedl, že v době odvolání žalobce byla vypsána výběrová řízení, u nichž bylo více vhodných uchazečů z řad odvolaných státních zaměstnanců, k tomu ale soud uvedl, že mělo být přesvědčivě vysvětleno, z jakého důvodu nebylo převedení žalobce na uvedené služební místo vhodné, resp. vysvětlit z jakého důvodu bylo výběrové řízení na dané služební místo vyhlášené, popř. obhájit, že se v posuzované věci mohlo a mělo výběrové řízení konat

Rozsudek MSP č. j. 6 Ad 1/2023-58 ze dne 21. 12. 2023

- MSP zrušil rozhodnutí PŘ SSS, kterým bylo potvrzeno převedení bývalého náměstka pro řízení sekce na služební místo vedoucího oddělení v 15. PT
- soud odůvodnil zrušení rozhodnutí tím, že na předmětném služebním místě vedoucího oddělení došlo před převedením žalobce ke zrušení požadavku odborného zaměření vzdělání, přičemž dle soudu nebylo dostatečně vysvětleno, proč k této změně došlo – „časový postup jednotlivých kroků spíše podporuje domněnku, že příslušné služební místo

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

bylo z hlediska požadovaného vzdělání následně změněno, aniž by k tomu byl dostatečný důvod“

- ze strany NST byla podána kasační stížnost, neboť důvody, proč došlo ke změně požadavku odborného zaměření vzdělání na daném služebním místě vedoucího oddělení, nejsou rozhodné pro to, zda lze dané služební místo pro žalobce považovat za vhodné či nikoliv

Rozsudek KS v Brně č. j. 31 Ad 15/2020-282 ze dne 15. 12. 2023

- rozsudkem KS v Brně byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí NST, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí o převedení bývalé ředitelky sekce na služební místo „řadového“ státního zaměstnance ve 13. PT
- rozsudek KS v Brně vychází z předcházejících zrušujících rozhodnutí NSS
- požadavek na převedení na služební místo ředitelky, resp. na vhodnější služební místo odborného rady byl odmítnut jako nesouvisející, neboť toho se v rámci přezkumu rozhodnutí o převedení žalobkyně na jiné služební místo platně dovolávat nelze
- KS v Brně potvrdil právní názor dříve vyslovený NSS, že služební orgán nebyl povinen vyhledat veškerá volná služební místa ve státní správě, nýbrž takový počet míst, v nichž pro žalobkyni byl schopen nalézt vhodné služební místo
- není povinností správních orgánů „automaticky“ rušit výběrová řízení, která služební orgán již dříve vyhlásil, z důvodu, že se v jeho průběhu objeví státní zaměstnanec s nárokem na převedení na vhodné služební místo ve smyslu § 61 a § 62 ZSS (žalobkyně se mohla v případě zájmu do VŘ přihlásit)
- k poklesu platu soud uvedl, že sám o sobě neznačí nevhodnost služebního místa – je logickým důsledkem přeřazení do nižší PT (i nadále je nutno se touto otázkou zabývat a přistupovat k ní individuálně), v tomto případě se nejedná o natolik markantní rozdíl, aby odůvodnil nevhodnost nového služebního místa, resp. daný rozdíl je odůvodnitelný právě rozdílností obou platových tříd (15. a 13. PT)

Rozsudek NSS č. j. 1 Ads 7/2024-39 ze dne 7. 3. 2024

- rozsudkem NSS potvrzen výše uvedený rozsudek KS v Brně, č. j. 31 Ad 15/2020-282 ze dne 15. 12. 2023, ve věci převedení bývalé ředitelky sekce na služební místo „řadového“ státního zaměstnance ve 13. PT
- rozsudek mimo jiné obsáhle řeší situaci, kdy je původní rozhodnutí služebního orgánu na základě rozsudku soudu odvolacím orgánem zrušeno, ale následně zase „obživne“ po rozsudku Nejvyššího správního soudu – soud dospěl k závěru, že jsou-li v téže věci vydána dvě správní rozhodnutí v důsledku kasace pravomocného zrušujícího rozsudku krajského soudu NSS, může správní orgán zrušit později vydané správní rozhodnutí v přezkumném řízení pro rozpor s právním principem non bis in idem, popřípadě s § 48 odst. 2 SŘ (k tomu blíže usnesení rozšířeného senátu, č. j. 8 Azs 172/2020-66 ze dne 27. 2. 2024)
- NSS rovněž v rozsudku dospěl k závěru, že: *„Bylo by nepřiměřené požadovat po správních orgánech, aby odůvodnily nevhodnost každého volného služebního místa. Zvláště s ohledem na to, že volných služebních míst může být celá řada. Postačí proto, pokud při vyhledání míst postupuje v souladu se zásadou materiální pravdy, a zároveň zásadou hospodárnosti a zásadou procesní ekonomie řízení, vybere takové místo, které považuje za vhodné pro státního zaměstnance, a výběr tohoto místa řádně odůvodní.“*

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ**Rozsudek NSS č. j. 3 Ads 352/2021–50 ze dne 22. 2. 2024**

- NSS rozsudkem zamítl kasační stížnost NST podanou ve věci převedení náměstka pro řízení sekce v 16. PT na služební místo „řadového“ státního zaměstnance ve 13. PT
- byť NST v kasační stížnosti uvedl ke každému kritériu vhodnosti služebního místa přílehlavý rozsudek na podporu svých tvrzení, NSS na základě komplexního posouzení případu rozsudek MSP potvrdil: *„Se stěžovatelem lze souhlasit, že při izolovaném hodnocení jednotlivých kritérií vhodnosti by bylo možné učinit dílčí závěry, že žalobce nemá nárok na setrvání na služebním místě představeného, převedení na méně kvalifikované místo spojené se zařazením do 13. platové třídy (oproti předchozí 16. platové třídě) je přípustné a výrazný pokles platu je s tím přímo spjat. Pro všechny tyto dílčí závěry by bylo možné nalézt také na první pohled srovnatelné příklady v rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu, který tu kterou dílčí okolnost neshledal jako důvod nevhodnosti nového služebního místa. V nyní posuzované věci však komplexní vyhodnocení všech dílčích kritérií vede k závěru, že nové služební místo svou charakteristikou, požadavky kladenými na státního zaměstnance i finančním ohodnocením již při srovnání s náplní dosavadního služebního místa žalobce, s jeho schopnostmi, vzděláním, zkušenostmi a kvalifikací a také s dosavadním platovým ohodnocením ve svém souhrnu vybočuje z toho, co by bylo ještě možné označit jako služební místo pro žalobce vhodné.“*

Zařazení mimo výkon služby**Rozsudek MSP č. j. 14 Ad 1/2023-99 ze dne 14. 2. 2024**

- MSP zrušil rozhodnutí NST, kterým bylo potvrzeno zařazení státní zaměstnankyně mimo výkon služby z organizačních důvodů
- soud dospěl k závěru, že se služební ani odvolací orgán nevypořádali s otázkou, zda na žalobkyni dopadá směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937, respektive se měly vypořádat s tím, zda tato regulace „chrání“ žalobkyni a „neznemožňuje“ její zařazení mimo výkon služby – odvolací orgán se tedy v rámci nového rozhodnutí musí vypořádat s otázkou *„zda podnět žalobkyně z roku 2019 lze považovat za oznámení protiprávního jednání, který je hoden ochrany prostřednictvím právě uvedených instrumentů, tzn. ochrany před odvetným opatřením, mezi které patří také zařazení mimo výkon služby“*
- MSP dále s odkazem na výše uvedený rozsudek NSS, č. j. 3 Ads 205/2021-61 ze dne 29. 6. 2023, uvedl, že *„pokud služební orgán rozhodl o nepřevezení žalobkyně na vhodné volné místo, musel pečlivě a v detailech popsat veškeré okolnosti a vysvětlit úvahy, které ho vedly k tomu, že na konkrétní volné místo převedl jinou osobu (přiměřeně srov. rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2023, č. j. 18 Ad 3/2022-74, a ze dne 13. 12. 2023, č. j. 18 Ad 5/2023-32). Za účelem přezkoumatelnosti jeho závěrů měl také označit tuto jinou osobu, které při přímém převedení na toto místo dal přednost před žalobkyní. Před zařazením žalobkyně mimo služební poměr tak služební orgán měl učinit ve vztahu ke všem volným služebním pozicím, které označil v jeho rozhodnutí za vhodné.“*

Skončení služebního poměru a odbytné**Rozsudek NSS č. j. 4 Ads 257/2021 ze dne 24. 10. 2023**

- rozsudkem NSS bylo částečně vyhověno kasační stížnosti bývalé státní zaměstnankyně Ministerstva zdravotnictví ve věci skončení jejího služebního poměru, respektive přiznání odbytného

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

- NSS se ztotožnil s postupem při skončení služebního poměru (prvostupňový služební orgán vyhledával volná služební místa prostřednictvím příslušného informačního systému i zasíláním dotazů na jiné vybrané služební orgány, k převedení na potencionálně vhodné služební místo nedal souhlas příslušný služební orgán), ale neztotožnil se s dosud zastávaným výkladem sekce pro státní službu, že se do doby rozhodné pro stanovení odbytného započítává pouze bezprostředně předcházející pracovní poměr
- NSS uvedl, že pokud se zákonodárce chtěl vyhnout důsledkům spočívajícím v případném započítávání většího počtu předcházejících pracovních poměrů, měl v tomto smyslu danou právní úpravu formulovat jednoznačně

Rozsudek NSS č. j. 1 Ads 149/2023 ze dne 28. 3. 2024

- NSS zrušil rozsudek MSP a rozhodnutí NST o odvolání státního zaměstnance proti rozhodnutí o skončení služebního poměru a odbytném
- NSS zpřísnil svůj pohled na nezřízení přístupu do ISOSSu dle § 182 odst. 1 ZSS, kdy dříve postačovala aktivita služebního orgánu
- nyní se soud přiklonil k závěru, že *„Nesplnění této povinnosti přitom může mít vliv na zákonnost skončení služebního poměru. Jestliže totiž státní zaměstnanec tento přístup nemá, má to pro něj dva důsledky. Zaprvé nemůže být aktivní při hledání vhodných míst sám. Bez patřičného poučení o možnostech vyhledávání vhodných služebních míst od něj nelze žádat dostatečnou aktivitu ani při vyhledávání míst mimo tuto evidenci. Zadruhé je oslaben v možnosti kontrolovat služební orgán v procesu hledání vhodných volných míst a možnosti relevantně zpochybnit jeho postup.“*
- NSS dále opětovně řešil otázku valorizace platu státního zaměstnance zařazeného mimo výkon služby z organizačních důvodů ve vztahu k výpočtu odbytného, přičemž se přidržel dosavadního výkladu, že k valorizaci nedochází: *„Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 15. 11. 2023, č. j. 6 Ads 260/2022 - 24, uvedl, že: „[p]ro otázku určení částky dle § 62 odst. 2 zákona o státní službě není rozhodné, jaká výše platu by státnímu zaměstnanci náležela, kdyby jím zastávané služební místo nebylo zrušeno, nýbrž rozhodná je výše platu v okamžiku, kdy naposled služební místo zastával.“ Tento závěr se bez výjimky uplatní také v případě stěžovatele. Jeho služební místo bylo zrušeno ke dni 31. 12. 2018, a tak mu k 1. 1. 2019 nepříslušel žádný platový tarif. Pro účely odměňování státního zaměstnance v době zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů služební orgán vychází z výše platového tarifu, která státnímu zaměstnanci příslušela naposledy v době, kdy ještě byl na služebním místě zařazen, neboť od tohoto místa se platový tarif odvozuje. Z výše uvedeného vyplývá, že v souladu s § 176 zákona o státní službě je potřeba při výpočtu odbytného vycházet z platu, na který stěžovateli naposledy vznikl nárok, a tím je plat, který mu náležel poslední den, kdy jeho služební místo existovalo. Od tohoto platu se pak odvíjí jak výpočet odbytného podle písm. e) citovaného ustanovení, tak plat po zařazení státního zaměstnance mimo výkon služby podle písm. d) téhož ustanovení.“*

Rozsudek NSS č. j. 7 Ads 220/2023-32 ze dne 19. 1. 2024

- NSS zrušil rozsudek MSP a rozhodnutí NST o odvolání státní zaměstnankyně proti rozhodnutí o skončení služebního poměru a odbytném
- nepodařilo se zvrátit právní názor NSS ohledně výkladu § 200 odst. 1 ZSS, který NSS vyjádřil v rozsudku, č. j. 4 Ads 257/2021-57 ze dne 24. 10. 2023
- soud se zcela ztotožnil s argumentací uvedenou ve výše uvedeném rozsudku NSS, přičemž shrnul, že *„do doby trvání služebního poměru státních zaměstnanců podle § 185 až § 188*

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

a § 190 až § 192 citovaného zákona se započítává doba trvání všech pracovních poměrů ve správních úřadech, které vzniku služebního poměru bezprostředně předcházely. Tato doba se počítá zpětně tak dlouho, dokud na sebe předchozí pracovní poměry nepřerušeně (datumově) navazují. Pokud se zákonodárce chtěl vyhnout důsledkům spočívajícím v případném započítávání většího počtu předcházejících pracovních poměrů, měl v tomto smyslu danou právní úpravu formulovat jednoznačně.“

Nevyplacení platu**Rozsudek NSS č. j. 4 Ads 92/2022-61 ze dne 27. 2. 2024**

- rozsudkem NSS byla zamítnuta kasační stížnost státního zaměstnance, v jehož služební orgán na základě § 144 odst. 1 ZSS ve spojení s § 109 odst. 1 a 3 ZP rozhodl o tom, že mu nenáleží částka 43.852 Kč s příslušenstvím, přičemž tato částka představovala žalobcem požadovaný plat za listopad a prosinec 2019, který mu však služební orgán nepřiznal s odůvodněním, že žalobce v období od 9. 7. 2019 do 23. 12. 2019, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o jeho propuštění ze služebního poměru, nevykonával službu
- NSS dospěl k závěru, že když žalobce po svém převedení nenastoupil na služební místo, tak nemohl očekávat, že bude pobírat plat
- NSS se mimo jiné zabýval otázkou, zda měl služební orgán v dané věci vůbec vydat rozhodnutí, přičemž dospěl k závěru, že služební orgán postupoval správně, přičemž uvedl, že zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ve svém usnesení, č. j. Konf 7/2021-30 ze dne 7. 4. 2022, publ. pod č. 4357/2022 Sb. NSS, vyložil § 159 odst. 1 písm. d) ZSS tak, že o věc odměňování jde „*nejen v situaci, kdy se státní zaměstnanec domáhá vyplacení částky, na kterou má dle svého přesvědčení nárok, avšak vyplacena mu nebyla, ale i v opačném případě, kdy byl zaměstnanci vyplacen plat ve vyšší částce, než mu příslušelo*“.
- NSS uzavřel, že k rozhodnutí ve věci je v takovém případě ve smyslu § 10 odst. 2 ZSS ve spojení s § 162 odst. 2 tohoto zákona příslušný služební orgán rozhodující ve věcech služebního poměru

Šikanózní žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb.**I. Právní úprava - § 11a zákona č. 106/1999 Sb.****1.****§ 11a**

(1) Povinný subjekt může odmítnout žádost nebo její část do sedmi dnů ode dne jejího přijetí, pokud lze ve vztahu k ní dovodit, že cílem žadatele je způsobit

a) nátlak na fyzickou osobu, jíž se týkají požadované informace, pokud nejde o informace podle § 8a odst. 2, nebo

b) nepřiměřenou zátěž povinného subjektu; za způsobení nepřiměřené zátěže se považuje také podávání žádostí o informace u většího počtu povinných subjektů bez zjevné obsahové souvislosti požadovaných informací,

a to zpravidla v reakci na předcházející postup povinného subjektu vůči žadateli nebo na vztah s fyzickou osobou uvedenou v písmenu a).

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

(2) Rozsah požadovaných informací nebo počet podaných žádostí není bez dalšího důvodem pro odmítnutí žádosti podle odstavce 1.

2.

Po novele zákona č. 106/1999 Sb. umožňuje od roku 2023 jeho ustanovení § 11a povinným subjektům odmítnutí žádosti, u které lze dovést zneužití práva na informace, tedy takové jednání, jehož skutečným cílem není získání informace.

Za zneužití práva na informace lze obecně považovat takové jednání, jehož skutečným cílem není realizace práva na informace, nýbrž je v rozporu s dobrými mravy vedeno přímým úmyslem způsobit jinému újmu nebo zátěž atp., resp. je motivováno nedovolenou pohnutkou žadatele. Nejedná se tak o skutečné, ale pouze o zdánlivé uplatňování práva, které je v rozporu s účelem práva na informace.

V praxi povinných subjektů bude nutné „šikanózní“ úmysl žadatele dovozovat nepřímou, tzn. z okolností podané žádosti. Pouhá domněnka, že pohnutka žadatele je „šikanózní“, k dovození zneužití práva nestačí.

Ustanovení § 11a není taxativní s tím, že by postihovalo veškeré myslitelné případy zneužití práva na informace, ale „vybírá“ pouze dva typické a v praxi se nejčastěji vyskytující případy zneužití práva na informace. Potenciálně nelze vyloučit ani jiné (zákonem výslovně nepředpokládané) případy zneužití práva. Tyto případy zneužití práva bude možné dále „postihovat“ jako faktické důvody a žádosti odmítat podle příslušné judikatury správních soudů, jako tomu bylo před přijetím novely.

„Nátlaková žádost“ - § 11a odst. 1 písm. a)

Situace, kdy žádost směřuje na konkrétní osobu, již se požadované údaje týkají, pokud povinný subjekt ve vztahu k podané žádosti dovodí, že cílem žadatele je způsobit na tuto osobu „nátlak“. Např. žadatel se bude podrobně vyptávat na osobní nebo platové podmínky konkrétního státního zaměstnance povinného subjektu (byť to samo o sobě ještě nelze chápat jako „nátlak“, ale ve spojení s dalšími okolnostmi může být takové detailní dotazování určitou indicií). Podmínka nátlaku přitom může být splněna i v souvislosti s jiným chováním žadatele vůči fyzické osobě, než je pouhé podávání informačních žádostí (informační žádost tedy může být jen jedním z projevů celkového nátlaku, resp. působení osoby žadatele na jiného).

Pokud by však žadatel poptával informace uvedené v § 8a odst. 2 InfZ (osobní údaje o veřejné činné osobě, funkcionáři nebo zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné nebo úřední činnosti nebo o jeho funkčním nebo pracovním zařazení), nejednalo by se *a priori* o zneužití práva na informace, resp. nemohlo by se (s ohledem na uvedený dovětek „pokud nejde o informace podle § 8a odst. 2“) jednat o „nátlakovou žádost“ ve smyslu ustanovení § 11a odst. 1 písm. a). Taková žádost totiž bude z povahy věci směřovat na informace, které se spíše týkají soukromí fyzické osoby a které se nevejdou do okruhu informací „o veřejné nebo úřední činnosti nebo o funkčním nebo pracovním zařazení“ ve smyslu § 8a odst. 2 InfZ.

„Zátěžová žádost“ - § 11a odst. 1 písm. b)

Případy, kdy povinný subjekt ve vztahu k podané žádosti dovodí, že cílem žadatele je nepřiměřeně zatížit povinný subjekt. Jde o situace, kdy smyslem žádosti je cílené ochromení až

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

paralyzování činnosti povinného subjektu (výkonu jeho běžné agendy). Za takovou situaci se považují také případy podávání žádostí, jejichž vyřízení samo o sobě (každé zvlášť) nepřiměřenou zátěž nepůsobí, ve svém souhrnu však ano, přičemž jsou podávány více povinným subjektům, aniž by žádosti měly nějaký „jednotící prvek“. Cílem naopak není vyloučení žadatele, který sice podává více žádostí, ty však mají společný účel, např. zájem žadatele o určitou oblast, společenský problém apod.

Samotný počet nebo obsáhlost žádostí však ještě bez dalšího neznamená, že jde automaticky o zneužití práva. Zneužití práva naopak nasvědčuje, když jde o reakci na „předcházející postup povinného subjektu vůči žadateli“ či na vztah s fyzickou osobou, již se požadované informace týkají. Tyto okolnosti však mohou být pouze jedním z „nepřímých důkazů“ zneužití práva na informace. Hodnotit je přitom třeba všechny okolnosti, i ty které naopak vedou k závěru, že podaná žádost sleduje legitimní cíl.

Podrobněji viz: [Metodická informace č. 2 k novelizaci zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, provedená zákonem č. 241/2022 Sb. \(k ostatním částem účinným od 1. 1. 2023, resp. 1. 1. 2024\)](#)

II. Použitelná judikatura

1. Námitka nekompetentnosti, kritika úřední osoby – není zneužití práva na informace

Rozsudek NSS č. j. 6 As 189/2017-32 ze dne 10. 1. 2018

- NSS uvedl, že „nelze jen na základě toho, že někdo podal žádost o informace z důvodu jím „provedené kontroly činnosti určité osoby“ dovozovat, že se jedná o zneužití práva. Pokud totiž poskytování těchto informací má vést ke kontrole činnosti orgánů veřejné moci a jejich pracovníků, nelze tento účel a cíl popřít tím, že je zneužitím práva na informace, pokud je motivací žadatele jeho **názor o nekompetentnosti určité úřední osoby**, což si následně hodlá ověřit právě předmětnou žádostí o informace. Jestliže by Nejvyšší správní soud akceptoval argumentaci stěžovatele, a priori by tím vyloučil žádosti o informace podané po té, co úřední osoba jednala vůči žadateli způsobem, který žadatel považoval za nesprávný či neprofesionální, čímž by vlastně vyprázdnil výše citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 12/2015 - 46, jelikož akceptovatelnou žádostí by byla pouze taková, která by byla podána teprve předtím, než žadatel vstoupil do kontaktu s příslušnou osobou. Nejvyšší správní soud proto souhlasí se žalobcem, že **samotná skutečnost, že žadatel o informace nesouhlasí s výsledky činnosti úřední osoby v jiné věci, nezakládá důvod pro konstatování zneužití práva v případě, kdy žadatel o takové úřední osobě žádá informace o jejím vzdělání a odborné praxi.**“

Rozsudek NSS č. j. 5 As 91/2023-48 ze dne 21. 2. 2024

- NSS dospěl k závěru, že **publikace urážlivých článků** žadatelem **nemůže vést k závěru o zneužití práva na informace** ve vztahu k „profesnímu životopisu“ (tj. vzdělání a odborné praxi). Nejde o informace mající samy o sobě negativní informační obsah, jakkoli nelze vyloučit, že by mohly negativní konotaci získat např. tehdy, pokud by dosažené vzdělání a odborná praxe zcela zjevně neodpovídaly pozici, kterou zaměstnanec ve veřejné správě zastává.

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

- Podle NSS „nelze v této souvislosti dělat arbitra veřejné diskuse a **jakkoli lze mít zásadní pochybnosti** o úrovni této diskuse, kterou již před podáním žádosti stěžovatel vedl a ke které by jistě mohly přispět i jím požadované informace (v tom lze s městským soudem i žalovaným souhlasit), **nejedná se o případ zneužití práva.**“
- „Zákaz zneužití práva je potřeba brát jako institut výjimečné povahy (ultima ratio), pro jehož aplikaci v posuzovaném případě není prostor. Součástí svobody je i svobodná diskuse, včetně kritiky. Příspěvky do veřejné debaty mohou ze své podstaty provokovat či kritizovat, mohou být také nekorektní, sarkastické, mohou být projeveny prostřednictvím satiry, ironie, nadsázky atp., přičemž vždy je u nich nutno jistého nadhledu, který by měl být vlastní i orgánům veřejné moci a jejich zaměstnancům; ti musejí unést veřejnou kritiku, jakož i to, že se adresát jimi vydaného rozhodnutí (zde stěžovatel) zajímá o jejich profesní kvalifikaci a další související podklady. Pokud přitom nadává, používá jízlivý tón, karikuje atd., ukazuje to primárně na jeho osobnost, nikoli dotyčného zaměstnance veřejné správy. A jde-li o zveřejnění jeho fotografie bez souhlasu v jednom z článků, na což poukázal městský soud, nelze nepřipomenout, že existují jiné adekvátní nástroje, jak vzniklou situaci řešit. V případě zásahu do osobnostních práv se lze domáhat odstranění fotografie, příp. omluvy nebo náhrady nemajetkové újmy cestou civilního soudu; obecnou zákonnou úpravu představuje § 84 a násl. občanského zákoníku (č. 89/2012 Sb.).“
- NSS uvedl, že „zákonodárcem zvolené pojetí práva na informace velmi široké (aby zaručilo možnost široké kontroly veřejné správy), může být i zneužitelné – a to tak, že ze strany žadatele o informace dochází k šikanóznímu výkonu práva na informace. Tento způsob výkonu práva pak nemůže požívat ochrany, neboť šikanující jej **nevykonává s úmyslem kontrolovat veřejnou správu, nýbrž jej zneužívá k jinému účelu**, jenž není v souladu se zamýšleným smyslem. Každou žádost je přitom nutno hodnotit individuálně a nelze ve vztahu ke konkrétnímu žadateli a priori konstatovat, že jeho žádost má charakter zneužití práva. Vyhodnocení určité žádosti jako zneužití práva, resp. žadatele jako osoby zneužívající subjektivní veřejné právo na informace nebývá snadné – je třeba **zkoumat zejména kontext podané žádosti, včetně jejího obsahu, a další individuální skutkové okolnosti**. Stanovení přesných pravidel je prakticky nemožné, nehledě na to, že by tím byl popřen smysl a samotná podstata institutu zákazu zneužití subjektivních práv; ten se z povahy věci musí vyznačovat jistou obsahovou pružností a dále – a to především – musí být chápán jako výjimka z pravidla.“

2. Cíl poškodit dotazovanou osobu, msta - možné zneužití práva na informace

Rozsudek NSS č. j. 8 As 12/2015-46 ze dne 25. 3. 2015

- NSS vyslovil závěr, že „informace o dosaženém vzdělání a odborné praxi zaměstnanců veřejné správy patří do rozsahu pojmu "veřejná a úřední činnost" obsaženého v § 5 odst. 2 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Zájem na poskytnutí uvedeného typu informací o zaměstnancích veřejné správy obecně převažuje nad zájmem na ochraně soukromí dotčených osob. **Pokud by v konkrétním případě žádost měla za cíl poškodit osobu, jíž se informace týká (např. ji šikanovat, vydírat, vyprovokovat vůči ní nenávisť apod.), bylo by možné předmětné informace odepřít na základě principu zákazu zneužití práva.**“

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

Rozsudek NSS č. j. 1 As 359/2018-30 ze dne 10. 1. 2019

- NSS rozhodl, že informace žádané stěžovatelem míří ke kontrole řádného splnění zákonných podmínek pro jmenování do funkce soudce. Poskytnutím těchto informací proto nelze bez dalšího přímo zasáhnout do veřejných subjektivních práv, neboť se jedná se o informace o věci veřejné (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. I. ÚS 453/03).
- Podle názoru NSS „pokud by se však v jednotlivých případech ukázalo, že žádosti o informace, jimž by jinak bylo důvodu vyhovět, **mají za cíl poškodit legitimní zájmy těch, o nichž se informace poskytují (např. je šikanovat, vydírat, vyprovokovat vůči nim nenávisť apod.), lze právo na informace za striktně vymezených podmínek odepřít na základě principu zákazu zneužití práva.**“

3. Předchozí kontakt žadatele s dotazovanou osobou (správní řízení, výkon pravomoci) – není zneužití práva na informace Rozsudek NSS č. j. 10 As 345/2017-73 ze dne 20. 9. 2018

- NSS konstatoval, že **samotná skutečnost, že žadatel před podáním žádosti o informace přišel do kontaktu s tím, o němž požaduje sdělení informací**, přičemž nesouhlasil s výsledky činnosti takového úředníka, **nezakládá důvod pro odmítnutí žádosti** o poskytnutí tohoto druhu informací. „Z podání žádosti o údaje týkající se určité úřední osoby nelze automaticky vyvodit, že by se žadatel snažil ovlivnit jednání této osoby nebo se ji snažil „potrestat“ za její předchozí jednání. Ani z obsahu správního spisu nevyplývá, že by motivem žalobce k podání žádosti bylo vytvářet nátlak na úřední osoby s cílem ovlivňovat jejich rozhodování.“

Rozsudek MS v Praze 3 A 161/2019-47 z 21. 9. 2022

- Žadatelka měla postavení poškozené v trestním řízení a požadovala informace k osobě zpracovatele rozhodnutí.
- MS vyslovil právní názor, že skutečnost, že se údaje o úředníkovi **dotazuje osoba, vůči níž vykonával tento úředník svoji pravomoc, sama o sobě nestačí pro závěr o zneužití práva na informace**. „Argumentace správního orgánu by ve své podstatě vyloučila žádosti o informace podané poté, co dotčená osoba jednala vůči žadateli způsobem, který žadatel považuje za nesprávný či neprofesionální. Akceptovatelnou žádostí by tak byla pouze taková, která by byla podána teprve předtím, než žadatel vstoupil do kontaktu s příslušnou osobou. Takový názor by byl v rozporu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 12/2015–46.“ „V případě informací o dosaženém vzdělání a odborné praxi se v řadě případů bude jednat o informace i běžně dostupné z veřejných zdrojů či patrné z akademického titulu připojeného ke jménu. Zveřejnění informace o dosaženém vzdělání a odborné praxi za běžných okolností nepředstavuje žádnou podstatnou újmu. Nedotýká se vysoce intimního nebo osobního prostoru, nelze je považovat ani za informace, které by nějakým způsobem urážely či snižovaly lidskou důstojnost toho, jehož se týkají. Sama o sobě informace nemá negativní informační obsah.“

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

4. Deklarovaný úmysl žadatele získané informace použít v jiném řízení či zveřejnit – není zneužití práva na informace

Rozsudek KS v Brně č. j. 29 A 131/2016-49 ze dne 27. 9. 2018

- KS vyslovil závěr, že „*překážkou, která může zabránit poskytnutí informací, je zjištění, že žádost o informace má za cíl poškodit legitimní zájmy osob, jichž se požadované informace o platech týkají. V takovém případě je možné poskytnutí požadovaných informací odepřít s odkazem na princip zákazu zneužití práva. Je však třeba zdůraznit, že zákaz zneužití práva je nutné chápat jako výjimku z pravidla (k tomu blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2012, č. j. 5 As 112/2011-55). Podmínky pro uplatnění tohoto principu musí být individuálně zkoumány v každém jednotlivém případě, kdy okolnosti možnému zneužití práva nasvědčují, a zejména pak musí být jednoznačně a procesně správně prokázáno, že se skutečně o zneužití práva jedná. Na základě relevantních a konkrétních skutečností je třeba pečlivě odůvodnit závěr, že tyto skutečnosti svědčí o zřejmém zneužití práva žadatelem, musí tedy být prokázán nepoctivý, tzv. abusivní (zneužívající) motiv či úmysl žadatele (srov. Rothanzl, L. § 8b [Příjemci veřejných prostředků]. In: Furek, A., Rothanzl, L., Jírovec, T. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praha: C. H. Beck, 2016).*“
- „*Motivace žadatele spočívající v opatření si informací za účelem jejich uplatnění v jiném řízení, popř. za účelem zveřejnění, je naprosto legální.*“